

بررسی تأثیر خشک کردن مقدماتی بر میزان جذب روغن و خواص کیفی خلال نیمه سرخ شده سیب زمینی

امیر دارائی گرمه خانی^۱، حبیب الله میرزایی^۲، یحیی مقصودلو^۳ و مهدی کاشانی نژاد^۳

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد گروه علوم و صنایع غذایی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، آستادیار گروه علوم و صنایع غذایی، دانشگاه

علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، آدانشیار گروه علوم و صنایع غذایی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

تاریخ دریافت: ۸۶/۱۲/۵؛ تاریخ پذیرش: ۸۷/۱۲/۱۴

چکیده

امروزه تمایل به تولید و مصرف محصولات کم چربی یا عاری از چربی افزایش یافته است. خشک کردن مقدماتی محصول یکی از روش های کاهش جذب روغن در محصولات سرخ شده می باشد. در این پژوهش اثر خشک کردن مقدماتی در سه زمان (۱۰، ۲۰ و ۳۰ دقیقه) بر میزان جذب روغن و خواص کیفی خلال های سرخ شده سه رقم سیب زمینی استان گلستان (آگریا، ساتینا و کنک) بررسی شد. نتایج این پژوهش نشان داد که سه رقم سیب زمینی از لحاظ میزان جذب روغن با یکدیگر اختلاف دارند که ارقام آگریا و کنک با ۱۴/۲۷ و ۱۴/۱۱ درصد به ترتیب بیشترین و کمترین مقدار روغن را در بین سه رقم جذب کرده بودند. در رقم آگریا خشک کردن مقدماتی باعث افزایش جذب روغن در مقایسه با نمونه های شاهد شد به طوری که نمونه شاهد با ۱۴/۲۷ درصد روغن کمترین مقدار و نمونه هایی که ۱۰ دقیقه خشک شده بودند با ۲۰/۷۲ درصد بیشترین مقدار روغن را دارا بودند. در رقم کنک میزان جذب روغن در نمونه های شاهد ۱۴/۱۱ درصد بود و خشک کردن مقدماتی باعث کاهش میزان جذب روغن و بهبود خواص بافتی و رنگ خلال های حاصل شده بود. در رقم ساتینا نیز خشک کردن مقدماتی باعث کاهش جذب روغن شد و با افزایش زمان خشک کردن از میزان جذب روغن کاسته شد، به طوری که نمونه های شاهد و ۳۰ دقیقه خشک شده با مقادیر ۱۱/۴۶ و ۶/۸۳ درصد به ترتیب بالاترین و پایین ترین مقدار روغن را دارا بودند. در هر سه رقم، خشک کردن مقدماتی باعث افزایش ماده خشک، شاخص های رنگی و نیروی لازم برای برش خلال ها در مقایسه با نمونه های شاهد شد.

واژه های کلیدی: خلال سیب زمینی، خشک کردن مقدماتی، جذب روغن

مقدمه

(جعفریان، ۲۰۰۰). از سیب زمینی می توان به عنوان خوراک دام، تهیه محصولات سرخ شده (چیپس و خلال نیمه سرخ شده)، تهیه نشاسته، تولید پودر و آرد سیب زمینی و... استفاده نمود. فرنج فرایز یا خلال سیب زمینی سرخ شده به قطعاتی از سیب زمینی که دارای ابعاد ۱×۱ سانتی متر مربع و طول ۶-۷ سانتی متر بوده و در روغن داغ

سیب زمینی با نام علمی سولانوم توبرزوم گیاهی است تتراپلوئید از جنس سولانوم و از خانواده سولاناسه که با تولید سالانه بیش از ۴۰۰ میلیون تن پس از گندم، ذرت و برنج از مهم ترین محصولات کشاورزی به شمار می رود

* - مسئول مکاتبه: habibmirzaei@yahoo.com

قبل از سرخ کردن (یعنی خشک کردن و بلانچینگ)، پوشش دهی ماده غذایی و اندازه ماده غذایی (پیتاس و همکاران، ۱۹۹۵؛ سلمان و هاپکینز، ۱۹۸۹؛ استیر و بلومتال، ۱۹۹۰) تحت تأثیر قرار می گیرد.

در هنگام فرآیند سرخ کردن عمیق هم زمان انتقال حرارت و جرم رخ می دهد. با افزایش ماده غذایی به روغن داغ دمای سطح ماده غذایی افزایش یافته و آب موجود در سطح ماده غذایی شروع به جوشیدن می کند و به علت تبخیر، سطح ماده غذایی خشک شده و چروکیدگی سطحی اتفاق می افتد (ملما، ۲۰۰۳). انتقال حرارت از روغن به ماده غذایی باعث تبدیل رطوبت داخل ماده غذایی به بخار و این امر منجر به ایجاد یک اختلاف فشار^۱ شده به طوری که سطح خشک می شود. این اختلاف فشار ایجاد شده درون ماده غذایی توسط لوله های موئین و کانال های موجود در ساختار سلولی، به آرامی باعث پمپ کردن آب از هسته و مرکز ماده غذایی به سمت پوسته می گردد که این رطوبت سطحی در هنگام سرخ کردن از بین می رود. هم زمان روغن در نواحی آسیب دیده به سطح ماده غذایی چسبیده و وارد فضاهای خالی که توسط بخار آب در بافت سیب زمینی ایجاد شده اند می گردد (دبنات و همکاران، ۲۰۰۳). مقدار رطوبت ماده غذایی به طور عمده تعیین کننده میزان جذب روغن می باشد، زیرا بخار سبب ایجاد فضاهای خالی برای ورود بعدی روغن می شود (گامبل و همکاران، ۱۹۸۷؛ لامبرگ و همکاران، ۱۹۹۰؛ مهتا و سوین برن، ۲۰۰۱؛ ساگوی و پیتاس، ۱۹۹۵؛ ساترن و همکاران، ۲۰۰۰).

همان طور که قبلاً ذکر شد یکی از پارامترهای مهم برای کاهش جذب روغن در مواد غذایی کاهش رطوبت ماده غذایی است. خشک کردن مقدماتی مواد غذایی نظیر سیب زمینی یک روش متداول برای کاهش میزان جذب روغن است (کورکیدا و همکاران، ۲۰۰۱). مواد غذایی که افت رطوبت بالایی داشته باشند میزان جذب روغن بالاتری خواهند داشت (گامبل و همکاران، ۱۹۸۷). برخی

سرخ شده باشند، گفته می شود (لیزینسکا و لیسچینسکی، ۱۹۸۹).

سرخ کردن عمیق یک فرآیند پخت خشک است که به طور اساسی شامل غوطه ور کردن عمیق قطعات و تکه های ماده غذایی در روغن گیاهی داغ می باشد (مویانو و همکاران، ۲۰۰۲). و به طور گسترده برای تهیه غذاهای طعم دار و خوش طعم که دارای بخش داخلی نرم و مرطوب همراه با پوسته ترد و شکننده می باشند استفاده می شود (گارسیا و همکاران، ۲۰۰۱). در هنگام فرآیند سرخ کردن خواص فیزیکی، شیمیایی و حسی ماده غذایی تغییر می کند. هدف عمده و اصلی فرآیند سرخ کردن عمیق حفظ عطر و طعم و مواد در یک پوسته ترد و شکننده به وسیله غوطه ور کردن ماده غذایی در روغن داغ می باشد (مویانو و همکاران، ۲۰۰۲).

فاکتورهای کیفی در محصولات سرخ شده شامل ماده خشک، میزان روغن، رنگ و بافت می باشد. عوامل زیادی بر کیفیت محصولات سرخ شده تأثیر می گذارند که عبارتند از رقم سیب زمینی، دما و مدت زمان سرخ کردن و تیمارهایی که قبل از سرخ کردن روی محصول اعمال می شود (خشک کردن مقدماتی، بلانچینگ و پوشش دهی). مقدار روغن یکی از مهم ترین ویژگی های کیفی محصولات سرخ شده عمیق در روغن می باشد. بافت محصولات با میزان روغن کم، می تواند سخت و نامطلوب باشد. به هر حال مقدار روغن بالا برای فرآوری گران قیمت بوده و منجر به تولید یک محصول روغنی و بدون مزه نیز می شود (موریرا و همکاران، ۱۹۹۹). با رشد آگاهی مصرف کنندگان، تقاضا برای محصولات غذایی با میزان روغن پایین تر افزایش پیدا کرده است. بنابراین مقدار روغن و چربی محصولات غذایی باید مورد توجه قرار گیرد.

جذب روغن در هنگام سرخ کردن عمیق محصولات در روغن توسط تعداد زیادی از عوامل مانند کیفیت روغن، دما و مدت زمان سرخ کردن، ترکیب ماده غذایی (برای مثال رطوبت و مواد جامد آن، تخلخل)، تیمارهای

مواد و روش‌ها

مواد مورد استفاده

سیب‌زمینی: در این تحقیق سه رقم سیب‌زمینی که به‌طور گسترده در استان گلستان کشت می‌شود از مرکز تهیه و توزیع بذر استان تهیه و بلافاصله خواص فیزیکی و شیمیایی آنها تعیین شد. ارقام مورد استفاده در این تحقیق شامل آگریا، ساتینا و کنیک بودند. سپس سیب‌زمینی‌ها به سردخانه با دمای ۷-۵ درجه سانتی‌گراد با رطوبت نسبی ۸۰ درصد منتقل و قبل از سرخ‌کردن به مدت دو هفته در دمای محیط نگهداری شدند تا درصد قندهای احیاء که در اثر سردخانه‌گذاری افزایش یافته، کاهش یابد.

روغن: روغن مایع مخصوص سرخ‌کردنی (مخلوطی از روغن سویا، آفتاب‌گردان و پنبه‌دانه) که از کارخانه غنچه تهیه شد.

تهیه نمونه‌ها و شرایط سرخ‌کردن: سیب‌زمینی‌ها پس از پوست‌گیری با پوست‌گیر سایشی (ساخت اصفهان)، توسط خلال‌کن خانگی به خلال‌هایی با ابعاد $6 \times 1 \times 1$ سانتی‌متر تبدیل شدند. سپس خلال‌های به‌دست آمده به‌منظور آنزیم‌بری به مدت ۴ دقیقه در آب جوش ۹۵-۹۰ درجه سانتی‌گراد بلانچ شده و بلافاصله با آب سرد شست‌شده شدند. سپس خلال‌های بلانچ شده به مدت ۱۰، ۲۰ و ۳۰ دقیقه در آن ۱۰۵ درجه سانتی‌گراد (مدل ممرت مجهز به فن جریان هوا با سرعت ۲ متر بر ثانیه) خشک شدند. خلال‌های خشک شده با استفاده از سرخ‌کن خانگی (مدل تفال) در روغن مایع سرخ‌کردنی با دمای 175 ± 2 درجه سانتی‌گراد به مدت ۲/۵ دقیقه سرخ شدند و سپس بر روی سینی مشبک قرار داده شدند تا روغن اضافی خلال‌ها گرفته شود (جعفریان، ۲۰۰۰). پس از حذف روغن اضافی و رسیدن به دمای محیط، آزمایش‌های فیزیکی و شیمیایی بر روی خلال‌ها انجام شد.

آزمایش‌های انجام شده

آزمایش‌های انجام شده بر روی سیب‌زمینی خام

ماده خشک و رطوبت: ماده خشک و رطوبت غده‌های سیب‌زمینی با استفاده از روش AOAC (۲۰۰۵) انجام شد.

نظریات بیان می‌کنند که حجم کل روغن جذب شده برابر مقدار آب جدا شده از ماده غذایی در هنگام سرخ‌کردن می‌باشد (پیتاس و همکاران، ۱۹۹۳).

خشک‌کردن مقدماتی خلال‌ها در هوای داغ قبل از مرحله سرخ‌کردن سبب بهبود بافت و کاهش جذب روغن می‌شود. با برداشتن آب سطحی تشکیل پوخته شروع شده و جذب روغن کاهش می‌یابد زیرا نسبت منافذ باز در هنگام خشک‌کردن مقدماتی به علت چروکیدگی کاهش یافته و همچنین بخشی از کاهش رطوبت تسهیل می‌شود. بنابراین زمان لازم برای سرخ‌کردن جزئی^۱ کوتاه‌تر می‌شود (کورکیدیا و همکاران، ۲۰۰۱؛ تالبورت و همکاران، ۱۹۸۷؛ لامبرگ و همکاران، ۱۹۹۰؛ پدرسکی و مویانو، ۲۰۰۵؛ مویانو و همکاران، ۲۰۰۲).

انتخاب رقم مناسب برای فرآوری مرحله بسیار مهمی است، زیرا کیفیت محصول نهایی تا حدود زیادی به کیفیت غدد خام بستگی دارد. از این رو (لیزینسکا و لیسچینسکی، ۱۹۸۹؛ جعفریان، ۲۰۰۰). مقدار ماده خشک تعیین‌کننده مقدار آبی است که در هنگام فرآوری باید از ماده غذایی جدا و تبخیر شود تا محصول به مقدار رطوبت نهایی مطلوب برسد. اگر مقدار ماده خشک سیب‌زمینی بسیار بالا باشد، محصول به‌دست آمده دارای پوسته بسیار سخت و بافت درونی خشک خواهد بود. برعکس مقدار ماده خشک پایین منجر به تولید محصولی با پوسته ضعیف و بافت داخلی مرطوب می‌شود. با افزایش ماده خشک، میزان جذب روغن کاهش می‌یابد. خلال‌های با وزن مخصوص بالا، بافتی مطبوع دارند و چروکیدگی و فرورفتگی پس از سرخ‌شدن در آنها به چشم نمی‌خورد. (لیزینسکا و لیسچینسکی، ۱۹۸۹؛ جعفریان، ۲۰۰۰؛ ساندهو، ۱۹۹۲؛ لاو و همکاران، ۱۹۸۹؛ پلازا و رولاندو، ۱۹۸۵؛ رائو و گراهام، ۱۹۸۲).

با توجه به مطالب گفته شده این تحقیق با هدف بررسی تأثیر خشک‌کردن مقدماتی بر میزان جذب روغن و خواص کیفی خلال نیمه‌سرخ‌شده سیب‌زمینی انجام شد.

اندازه‌گیری بافت خلال‌های نیمه‌سرخ‌شده سیب‌زمینی:

بافت خلال‌های نیمه‌سرخ‌شده سیب‌زمینی با استفاده از دستگاه اینستران ۳ مدل ۱۱۴۰ ساخت شرکت اینستران انگلستان و روش وارنر- بلاتزر ۴ مورد آزمون برشی قرار گرفتند. در این روش مقدار نیروی لازم برای برش تعیین می‌گردد. نیروی وارده شامل نیروی فشاری^۵ و برشی^۶ است و مقدار نیروی لازم برای عبور صفحه از داخل یک نمونه استوانه‌ای اندازه‌گیری می‌شود. برای اندازه‌گیری بافت نمونه‌ها از یک سل ۵۰ نیوتنی استفاده شد. مقدار نیروی لازم برای برش نمونه‌ها به صورت پیک قرائت شد، به طوری که نوک پیک منحنی بیانگر بیشترین نیروی لازم برای برش می‌باشد. با شمارش تعداد مربعات ارتفاع پیک محاسبه گردید. عدد خوانده شده دستگاه برحسب گرم نیرو است که با تقسیم بر سطح مقطع خلال به صورت نیروی لازم برای ایجاد برش سطح بیان می‌شود و هرچه بالاتر باشد بافت مقاوم‌تر است. هر مربع باید ۵۰ گرم باشد بنابراین میزان نیرو برابر است با:

(۳) تعداد مربعات $\times 50$ گرم = F نیروی مورد نیاز برای برش
سپس تنش برشی با استفاده از رابطه وارنر بلاتزر به صورت زیر تعیین شد:

$$\text{تنش برشی} = \frac{F}{2\pi r^2} \quad (4)$$

در رابطه بالا r شعاع نمونه‌های استوانه‌ای و F نیروی وارده برحسب گرم که با توجه به سل مورد استفاده در هنگام آزمایش باید تعیین شود (جعفریان، ۲۰۰۰).

تجزیه و تحلیل آماری: این مطالعه جهت بررسی تأثیر خشک‌کردن مقدماتی بر میزان جذب روغن و خواص کیفی خلال‌های سرخ‌شده براساس طرح کاملاً تصادفی انجام و برای هر رقم به صورت جداگانه تأثیر خشک‌کردن مقدماتی در سه زمان خشک‌کردن (۱۰، ۲۰ و ۳۰ دقیقه) بررسی شد. برای مقایسه میانگین‌ها از آزمون چند دامنه‌ای

وزن مخصوص: وزن مخصوص غده‌ها با استفاده از معادله زیر محاسبه شد:

$$(1) \quad \text{وزن در هوا (گرم)} \\ \text{وزن در آب (گرم)} = \text{وزن مخصوص}$$

درصد قندهای احیاء و ساکارز: میزان قندهای احیاء، قند کل و ساکارز با استفاده از روش لین آینون (فهلینگ)، مطابق روش AOAC (۲۰۰۵) تعیین شد.

آزمایش‌های انجام شده بر روی خلال‌های نیمه‌سرخ‌شده سیب‌زمینی

ماده خشک و رطوبت: ماده خشک و رطوبت خلال‌های نیمه‌سرخ‌شده سیب‌زمینی مطابق روش AOAC (۲۰۰۵) انجام شد.

میزان چربی: برای اندازه‌گیری میزان چربی خلال‌های نیمه‌سرخ‌شده سیب‌زمینی، از روش سوکسله استفاده شد، به این منظور مقدار مشخصی از خلال‌ها (۵ گرم) را توزین نموده و استخراج چربی با استفاده از حلال پترولیوم اتر به مدت ۶ ساعت انجام گردید (AOAC، ۲۰۰۵).

رنگ‌سنجی: پارامترهای رنگی (هانتز L, a, b) با استفاده از سیستم هانتز لبل مدل دیتا کالر ۱ ساخت کارخانه تکست فلش ۲ آمریکا اندازه‌گیری شد. مختصات رنگی اندازه‌گیری شده در محدوده‌های زیر بود:

$L=0$ (سیاه) تا $L=100$ (سفید)، a (سبزی) تا a (قرمزی) و b (آبی) تا b (زردی).

اختلاف رنگ کلی (ΔE) با استفاده از معادله زیر تعیین شد:

$$(2) \quad \Delta E = [(\Delta L)^2 + (\Delta a)^2 + (\Delta b)^2]^{1/2}$$

برای رنگ‌سنجی سه قرائت از سه نقطه مختلف خلال‌های نیمه‌سرخ‌شده (نقطه وسط و دو لبه انتهای هر خلال) در دمای محیط صورت گرفت و میانگین قرائت‌ها ثبت شد (آکادینز، ۲۰۰۴).

- 3- Instron
- 4- Warner Blatzer
- 5- Compression
- 6- Shear

- 1- Data Color
- 2- Text Flash

رقم در مقایسه با دو رقم دیگر میزان جذب روغن کمتری داشته باشد و بافت محصول حاصل از آن نیز بهتر باشد. همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود سه رقم سیب‌زمینی در مقدار قندهای احیاء‌کننده به‌رغم این‌که با یکدیگر اختلاف دارند اما این اختلاف بین سه رقم معنی‌دار نیست ($P > 0/05$).

براساس مطالعات دخانی و ربیعی (۲۰۰۱) ارقام با مقدار قند احیاء پایین‌تر برای محصولات سرخ‌شده (چیپس و خلال) بهتر هستند با توجه به اینکه مقدار قند احیاء در سیب‌زمینی رقم ساتینا بیشترین مقدار و در رقم کنبک کمترین مقدار می‌باشد. می‌توان انتظار داشت که محصولات سرخ‌شده به‌دست آمده از رقم ساتینا از لحاظ رنگ و ظاهر تیره‌تر از دو رقم دیگر باشد.

رقم ساتینا دارای بیشترین میزان ساکارز (قند غیراحیاء) و رقم آگریا دارای کمترین میزان ساکارز بوده که اختلاف میزان ساکارز بین سه رقم معنی‌دار بود. به این دلیل ساتینا دارای پتانسیل بالاتری برای تولید قندهای احیاء در اثر سردخانه‌گذاری و اینورتاسیون است و برای تولید محصولاتی نظیر چیپس که باید رنگ نهایی فرآورده زرد باشد، وارثه مناسبی نیست هر چند که با تعدیل شرایط انبارداری، می‌توان برای تولید فرنیج فرایز که رنگ محصول مقداری سرخ است از آن نیز استفاده نمود که نتایج به‌دست آمده از دخانی (۱۹۸۴) نیز بیانگر این امر می‌باشد.

دانکن در سطح اطمینان ۹۵ درصد استفاده شد. همه آزمایش‌ها با ۴ تکرار انجام و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SAS (۲۰۰۱) استفاده شد.

نتایج و بحث

همانطور که در جدول ۱ دیده می‌شود سه رقم در میزان ماده خشک با یکدیگر اختلاف دارند که بیشترین مقدار ماده خشک مربوط به رقم کنبک و کمترین مقدار ماده خشک مربوط به رقم ساتینا می‌باشد. اختلاف ماده خشک رقم ساتینا و کنبک معنی‌دار است در حالی‌که میزان ماده خشک رقم آگریا با دو رقم یاد شده به‌رغم داشتن اختلاف، غیرمعنی‌دار می‌باشد ($P > 0/05$). به‌رغم ارتباط وزن مخصوص غده با ماده خشک، وزن مخصوص سه رقم با یکدیگر اختلاف معنی‌داری نداشتند ($P > 0/05$).

براساس نتایج به‌دست آمده از تحقیق‌های (ساندهو، ۱۹۹۲؛ لاو و همکاران، ۱۹۸۹؛ پلازا و رولاندو، ۱۹۸۵؛ راثو و گراهام، ۱۹۸۲) از سیب‌زمینی‌های دارای وزن مخصوص بالاتر خلال‌های با طعم بهتر، تردتر و کم‌چرب‌تر تولید می‌شود بر این اساس به‌علت بالا بودن میزان ماده خشک و وزن مخصوص در رقم کنبک می‌توان انتظار داشت که محصولات سرخ‌شده به‌دست آمده از این

جدول ۱- خواص فیزیکی شیمیایی سه رقم سیب‌زمینی کشت شده در استان گلستان (برحسب وزن تر).

رقم	ماده خشک (درصد)	رطوبت (درصد)	وزن مخصوص	ساکاروز (درصد)	قند احیاء (درصد)
ساتینا	۱۶/۵۴ ^a	۸۳/۴۶ ^a	۱/۰۷۴ ^a	۱/۴۷ ^a	۰/۸۱ ^a
آگریا	۱۷/۰۳ ^{ab}	۸۲/۹۷ ^{ab}	۱/۰۶۷ ^a	۰/۸۸ ^b	۰/۷۳ ^a
کنبک	۲۰/۳۹ ^b	۷۹/۶۱ ^b	۱/۰۸۶ ^a	۰/۸۸ ^c	۰/۶۲ ^a

در هر ستون اعدادی که دارای حروف یکسان هستند به لحاظ آماری اختلاف معنی‌دار ندارند ($P < 0/05$).

۳۰ دقیقه خشک شده‌اند و با افزایش زمان خشک‌کردن مقدماتی، نیروی مورد نیاز برای برش خلال‌های سیب‌زمینی افزایش یافته و بافت محصول نهایی سفت‌تر شده است. اختلاف بین بافت محصول به‌دست آمده از زمان‌های مختلف خشک‌شدن و تیمار شاهد با یکدیگر از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد ($P < 0/05$).

شاخص L با افزایش زمان خشک‌کردن افزایش یافته که این افزایش مقدار L در تیمارهای مختلف با یکدیگر از لحاظ آماری معنی‌دار نبود ولی در مقایسه با تیمار شاهد از لحاظ آماری معنی‌دار بود ($P < 0/05$). شاخص a نیز با افزایش زمان سرخ‌کردن افزایش یافته به‌طوری‌که بیشترین مقدار a در خلال‌هایی دیده شد که قبل از سرخ‌شدن ۳۰ دقیقه خشک شده بودند به‌رغم افزایش شاخص a با زمان خشک‌شدن نمونه‌های خشک شده در زمان‌های مختلف و شاهد با یکدیگر از لحاظ آماری تفاوت معنی‌داری نداشتند ($P > 0/05$). افزایش میزان شاخص a (قرمزی) با افزایش زمان خشک‌کردن نیز می‌تواند ناشی از تشدید واکنش‌های قهوه‌ای شدن (میلارد) و یا ژلاتینه شدن نشاسته در اثر افزایش زمان خشک‌کردن مقدماتی باشد (جعفریان، ۲۰۰۰؛ آکادنیز، ۲۰۰۴).

در رقم ساتینا با افزایش زمان خشک‌کردن شاخص b افزایش می‌یابد به‌طوری‌که بیشترین و کمترین مقدار b به‌ترتیب در تیمار شاهد و نمونه‌هایی دیده شد که قبل از سرخ‌کردن به مدت ۳۰ دقیقه خشک شده بودند هر چند که به لحاظ آماری این اختلافات معنی‌دار نبود ($P > 0/05$). با افزایش زمان خشک‌کردن ΔE نیز روند مشابهی با سایر فاکتورهای رنگی دارا بود به‌طوری‌که بیشترین و کمترین مقدار ΔE به‌ترتیب در نمونه‌هایی که قبل از سرخ‌شدن ۳۰ دقیقه خشک شده بودند و نمونه‌های شاهد مشاهده شد ($P > 0/05$). افزایش میزان شاخص‌های رنگی a ، b و ΔE با افزایش زمان خشک‌کردن به احتمال فراوان ناشی از تشدید واکنش‌های قهوه‌ای شدن (میلارد) و یا ژلاتینه شدن نشاسته در اثر افزایش زمان خشک‌کردن مقدماتی و کارملیزاسیون می‌باشد (جعفریان، ۲۰۰۰؛ آکادنیز، ۲۰۰۴).

تأثیر خشک‌کردن مقدماتی بر خواص کیفی خلال نیمه‌سرخ‌شده سه رقم سیب‌زمینی مورد مطالعه: همان‌طور که در جدول ۲ ملاحظه می‌شود در رقم ساتینا مقدار چربی در نمونه‌های شاهد نسبت به نمونه‌هایی که تحت تیمار خشک‌کردن مقدماتی قرار گرفته‌اند بیشتر است ($P < 0/05$). همچنین نتایج این جدول بیانگر آن است که با افزایش زمان خشک‌کردن مقدماتی میزان چربی در خلال‌های نیمه‌سرخ‌شده کاهش می‌یابد به‌طوری‌که بیشترین مقدار چربی مربوط به نمونه‌های شاهد و کمترین مقدار چربی نیز در خلال‌هایی دیده شد که قبل از سرخ‌کردن ۳۰ دقیقه در آن ۱۰۵ درجه سانتی‌گراد خشک شده بودند و این اختلاف نیز معنی‌دار می‌باشد ($P < 0/05$). از این نتایج می‌توان نتیجه گرفت که در سیب‌زمینی رقم ساتینا خشک‌کردن سبب بسته‌شدن لوله‌های موئین و خلل و فرج موجود در سطح خلال‌ها و ایجاد پوسته خشک می‌شود و از این طریق مانع جذب روغن در هنگام سرخ‌کردن می‌شود و در این رقم با افزایش زمان خشک‌کردن میزان جذب روغن خلال‌های سیب‌زمینی کاهش می‌یابد که با نتایج گزارش شده توسط پینتاس و همکاران (۱۹۹۵)، سلمن و هاپکینز (۱۹۸۹)، استیر و بلومنتال (۱۹۹۰)، کورکیدیا و همکاران (۲۰۰۱)، تالبورت و همکاران (۱۹۸۷)، لامبرگ و همکاران (۱۹۹۰)، پدرسکی و مویانو (۲۰۰۵) و مویانو و همکاران (۲۰۰۲) مطابقت داشت.

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که در سیب‌زمینی رقم ساتینا با افزایش زمان خشک‌کردن میزان رطوبت محصول نهایی نسبت به خلال‌های شاهد کاسته می‌شود به‌طوری‌که بیشترین مقدار رطوبت مربوط به خلال‌هایی است که قبل از سرخ‌کردن، خشک نشده‌اند و به‌ترتیب با افزایش زمان خشک‌کردن میزان رطوبت کاهش می‌یابد ($P > 0/05$).

نتایج جدول ۲ بیانگر آن است که در رقم ساتینا خشک‌کردن منجر به افزایش میزان نیروی لازم برای برش قطعات شده است به‌طوری‌که بیشترین میزان نیروی برشی مربوط به نمونه‌هایی است که قبل از سرخ‌شدن به مدت

در رقم کنبک، خشک کردن به طور معنی داری باعث بالا رفتن نیروی لازم برای برش خلال های سیب زمینی می شود به طوری که همه نمونه های خشک شده در مقایسه با نمونه شاهد نیروی بیشتری برای برش نیاز داشتند ($P < 0/05$). نتایج جدول ۳ بیانگر آن است که با افزایش زمان خشک کردن نیروی بیشتری برای برش خلال ها مورد نیاز است به طوری که بیشترین نیروی برشی در خلال هایی مشاهده شد که قبل از سرخ کردن به مدت ۳۰ دقیقه خشک شده بودند ($P < 0/05$).

در رقم کنبک بین شاخص L در زمان های مختلف خشک کردن تفاوت معنی داری مشاهده نشد هر چند که همه خلال های خشک شده دارای شاخص L بالاتری بودند ($P > 0/05$). از لحاظ شاخص a نیز به رغم اینکه زمان های خشک شدن و تیمار شاهد با یکدیگر متفاوتند اما به لحاظ آماری این تفاوت معنی دار نیست ($P > 0/05$). شاخص b در نمونه های خشک شده بیشتر از شاهد بود ولی تنها تیمار ۳۰ دقیقه خشک کردن از لحاظ آماری با تیمار شاهد اختلاف معنی داری داشت ($P < 0/05$). همچنین از نظر مقدار شاخص b بین تیمارهای ۳۰ دقیقه و ۱۰ دقیقه خشک کردن اختلاف معنی داری وجود دارد ($P < 0/05$).

ΔE نیز با افزایش زمان سرخ کردن افزایش یافته است به طوری که همه تیمارهای خشک شده در مقایسه با تیمار شاهد ΔE بالاتری را دارا بودند و در بین تیمارهای خشک کردن تیمار ۳۰ دقیقه بالاترین مقدار ΔE و تیمار ۱۰ دقیقه کمترین مقدار را دارا بود ($P < 0/05$). بین تیمار ۳۰ دقیقه با تیمار ۱۰ دقیقه و شاهد اختلاف معنی داری وجود دارد ولی اختلاف بقیه تیمارها با یکدیگر معنی دار نمی باشد ($P > 0/05$).

همان طور که در جدول ۴ مشاهده می شود در رقم آگریا مقدار چربی در نمونه های خشک شده در مقایسه با نمونه های شاهد بالاتر است و خشک کردن باعث افزایش مقدار چربی در خلال های نیمه سرخ شده، شده است به طوری که بالاترین مقدار چربی در نمونه هایی

همان طور که از جدول ۳ مشاهده می شود در خلال های به دست آمده از رقم کنبک خشک کردن باعث کاهش مقدار چربی شده است. خشک کردن تا جایی که منجر به افزایش تخلخل در بافت سیب زمینی نشود با ایجاد پوسته و بستن منافذ سطحی مانع ورود روغن به داخل بافت سیب زمینی می شود (پیتاس و همکاران، ۱۹۹۵؛ سلمن و هاپکینز، ۱۹۸۹؛ استیر و بلومنتال، ۱۹۹۰؛ کورکیدیا و همکاران، ۲۰۰۱؛ تالبورت و همکاران، ۱۹۸۷؛ لامبرگ و همکاران، ۱۹۹۰؛ پدرسکی و مویانو، ۲۰۰۵؛ مویانو و همکاران، ۲۰۰۲). همان طور که در جدول ۳ ملاحظه می شود در رقم کنبک کمترین مقدار چربی به ترتیب مربوط به خلال هایی است که به مدت ۱۰ و ۲۰ دقیقه قبل از سرخ کردن خشک شده اند و بیشترین مقدار چربی نیز مربوط به نمونه های تحت تیمار خشک کردن به مدت ۳۰ دقیقه و شاهد می باشد ($P < 0/05$). بالا بودن میزان روغن در خلال هایی که ۳۰ دقیقه در ۱۰۵ درجه سانتی گراد خشک شده اند ممکن است به علت افزایش تخلخل و بیشتر شدن منافذ بافتی باشد که این امر با نتایج گامبل و همکاران (۱۹۸۷) مطابقت دارد. طبق نتایج این محققان محصولاتی که از دست رفتن رطوبت در آنها بیشتر است میزان روغن بیشتری نیز جذب می کنند.

نتایج موجود در جدول ۳ نشان می دهد که در رقم کنبک با افزایش زمان خشک کردن مقدماتی مقدار رطوبت در محصول نهایی کاهش می یابد که در این رابطه بیشترین مقدار رطوبت مربوط به نمونه های شاهد و کمترین مقدار رطوبت در خلال هایی مشاهده شد که قبل از سرخ کردن به مدت ۳۰ دقیقه تحت تیمار خشک کردن مقدماتی قرار گرفته اند ($P > 0/05$).

با توجه به کاهش مقدار چربی در نمونه های خشک شده می توان گفت در رقم کنبک بهترین تیمار از لحاظ مقدار چربی به ترتیب ۱۰ و ۲۰ دقیقه خشک کردن در ۱۰۵ درجه سانتی گراد می باشد و تیمار ۳۰ دقیقه خشک کردن به لحاظ بالا بودن مقدار چربی نسبت به شاهد توصیه نمی شود ($P > 0/05$).

به طوری که خلال‌هایی که قبل از سرخ کردن ۳۰ دقیقه خشک شده‌اند بیشترین مقدار نیرو را برای برش نیاز دارند در حالی که کمترین مقدار نیرو مربوط به نمونه‌های شاهد بود و این اختلاف به لحاظ آماری معنی‌دار بود ($P < 0/05$).

در خلال‌های تولیدی از سیب‌زمینی رقم آگریا مقدار شاخص **L** با افزایش زمان خشک شدن افزایش می‌یابد هر چند که تیمار ۳۰ دقیقه خشک شدن یک کاهش در مقدار **L** را نشان می‌دهد. بیشترین و کمترین مقدار **L** به ترتیب در نمونه‌هایی که ۲۰ و ۳۰ دقیقه قبل از سرخ کردن خشک شده بودند مشاهده شد که از لحاظ آماری اختلاف این دو تیمار معنی‌دار می‌باشد اما این دو تیمار با سایر زمان‌های خشک شدن و تیمار شاهد اختلاف معنی‌داری نداشتند ($P > 0/05$). افزایش تیرگی خلال‌ها در اثر خشک کردن مقدماتی می‌تواند ناشی از ژلاتینه شدن نشاسته یا واکنش میلارد باشد. از لحاظ شاخص **a** تیمار شاهد دارای بیشترین مقدار بود در حالی که ۱۰ دقیقه خشک کردن مقدماتی منجر به پایین‌ترین مقدار **a** شده بود ولی از لحاظ آماری اختلاف بین مقدار **a** در هر سه زمان خشک کردن غیرمعنی‌دار بود ($P > 0/05$).

بین زمان‌های مختلف خشک شدن از نظر مقدار شاخص **b** اختلاف معنی‌داری وجود ندارد هر چند که با افزایش زمان خشک کردن شاخص **b** (زردی) روند کاهشی را نشان می‌دهد که با افزایش تیرگی محصول نیز هم‌خوانی دارد ($P > 0/05$). همچنین در خلال‌های به‌دست آمده از رقم آگریا بین زمان‌های مختلف خشک شدن و تیمار شاهد از لحاظ مقدار ΔE اختلاف معنی‌داری وجود ندارد ($P > 0/05$).

مشاهده شد که قبل از سرخ کردن، ۱۰ دقیقه خشک شده‌اند و کمترین میزان چربی نیز متعلق به نمونه‌های شاهد بود ($P < 0/05$). از نتایج مقدار چربی و مقدار رطوبت می‌توان چنین نتیجه گرفت که در سیب‌زمینی رقم آگریا خشک کردن منجر به تبخیر سریع آب از بافت سیب‌زمینی و ایجاد تخلخل در بافت خلال‌های به‌دست آمده و افزایش جذب روغن در هنگام سرخ کردن شده است که با نتایج به‌دست آمده از تحقیق‌های گامبل و همکاران (۱۹۸۷) مطابقت دارد. با افزایش زمان‌های خشک کردن به‌علت تبخیر رطوبت سطحی و چروکیدگی سطح خلال‌ها از میزان جذب روغن کاسته شده که نتایج مطالعات پینتاس و همکاران (۱۹۹۵)، سلمن و هاپکینز (۱۹۸۹)، استیر و بلومتال (۱۹۹۰)، کورکیدیا و همکاران (۲۰۰۱)، تالبورت و همکاران (۱۹۸۷)، لامبرگ و همکاران (۱۹۹۰)، پدرسکی و مویانو (۲۰۰۵)، مویانو و همکاران (۲۰۰۲)، نیز بیانگر این نکته است ولی زمان‌های خشک کردن مورد استفاده در این آزمایش به‌حدی نبود که در مقایسه با نمونه‌های شاهد باعث جذب روغن کمتری در محصول تولیدی شوند ($P < 0/05$).

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد که در سیب‌زمینی رقم آگریا مقدار رطوبت در خلال‌های شاهد در مقایسه با خلال‌های خشک شده بالاتر است که این نتایج بیانگر تبخیر سریع رطوبت از بافت خلال‌های سیب‌زمینی به‌دست آمده می‌باشد ($P < 0/05$). با خروج رطوبت تخلخل بافتی افزایش یافته و راه برای ورود روغن باز می‌شود در نتیجه جذب روغن افزایش می‌یابد و این دلیل افزایش جذب روغن ناشی از خشک کردن مقدماتی در رقم آگریا می‌باشد ($P < 0/05$).

در رقم آگریا با افزایش زمان خشک شدن مقدار نیروی بیشتری برای برش خلال‌های سیب‌زمینی لازم است

جدول ۲- تأثیر زمان خشک کردن بر خواص کیفی خلال‌های نیمه‌سرخ شده سیب‌زمینی رقم ساتینا.

تیمار	چربی (درصد)	ماده خشک (درصد)	رطوبت (درصد)	ماکزیمم نیروی برشی	شاخص L	شاخص a	شاخص b	ΔE
شاهد	۱۱/۴۶ ^a	۴۱/۱۱ ^a	۵۸/۸۹ ^a	۳۵/۵۰ ^d	۵۹/۶۳ ^b	۰/۴۰ ^a	۲۰/۲۱ ^a	۶۳/۷۷ ^a
۱۰ دقیقه خشک‌شده	۹/۸۵/ ^{ab}	۴۷/۰۱ ^a	۵۲/۹۹ ^a	۵۶/۵۰ ^c	۶۰/۴۶ ^a	۰/۵۳ ^a	۲۲/۲۷ ^a	۶۵/۴۱ ^a
۲۰ دقیقه خشک‌شده	۸/۴۵ ^{ab}	۵۰/۴۰ ^a	۴۹/۶۰ ^a	۷۵/۵۰ ^b	۶۱/۴۱ ^a	۰/۸۱ ^a	۲۳/۶۳ ^a	۶۷/۸۸ ^a
۳۰ دقیقه خشک‌شده	۶/۸۳ ^b	۵۱/۸۲ ^a	۴۸/۱۸ ^a	۸۰/۰۰ ^a	۶۳/۶۰ ^a	۳/۲۳ ^a	۲۶/۹۲ ^a	۶۵/۶۶ ^a

اعدادی که دارای حروف یکسان هستند به لحاظ آماری اختلاف معنی‌دار ندارند ($P < 0.05$).

جدول ۳- تأثیر زمان خشک کردن بر خواص کیفی خلال‌های نیمه‌سرخ شده سیب‌زمینی رقم کنبک.

تیمار	چربی (درصد)	ماده خشک (درصد)	رطوبت (درصد)	ماکزیمم نیروی برشی	شاخص L	شاخص a	شاخص b	ΔE
شاهد	۱۴/۱۱ ^a	۴۴/۳۳ ^a	۵۵/۶۴ ^a	۱۲/۱۸ ^d	۶۶/۱۸ ^a	-۰/۹۸ ^a	۱۵/۵۷ ^b	۱۵/۵۲ ^b
۱۰ دقیقه خشک‌شده	۹/۵۰ ^b	۴۴/۹۲ ^a	۵۵/۰۸ ^a	۱۴/۹۷ ^a	۷۰/۱۱ ^a	-۰/۷۰ ^a	۱۹/۰۳ ^b	۱۹/۲۲ ^b
۲۰ دقیقه خشک‌شده	۱۰/۵۰ ^b	۴۵/۸۰ ^a	۵۴/۲۰ ^a	۱۴/۰۴/ ^b	۶۹/۶۰ ^a	-۰/۷۴ ^a	۲۰/۳۸ ^{ab}	۲۰/۴۰ ^{ab}
۳۰ دقیقه خشک‌شده	۱۴/۶۳ ^a	۵۰/۴۴ ^a	۴۹/۵۶ ^a	۱۳/۶۳ ^c	۶۴/۹۵ ^a	۲/۰۸ ^a	۶۳/۲۶ ^a	۲۶/۷۷ ^a

اعدادی که دارای حروف یکسان هستند به لحاظ آماری اختلاف معنی‌دار ندارند ($P < 0.05$).

جدول ۴- تأثیر زمان خشک کردن بر خواص کیفی خلال‌های نیمه‌سرخ شده سیب‌زمینی رقم آگریا.

تیمار	چربی (درصد)	ماده خشک (درصد)	رطوبت (درصد)	ماکزیمم نیروی برشی	شاخص L	شاخص a	شاخص b	ΔE
شاهد	۱۴/۲۷ ^b	۶۰/۰۳ ^c	۳۹/۹۷ ^a	۴۶/۵۰ ^d	۶۷/۷۱ ^{ab}	-۰/۳۶ ^a	۳۴/۹۶ ^a	۷۷/۹۳ ^a
۱۰ دقیقه خشک‌شده	۲۰/۷۲ ^a	۶۷/۸۲ ^{bc}	۳۲/۱۸ ^{ab}	۵۵/۵۰ ^c	۶۹/۲۵ ^{ab}	-۱۹/۶۱ ^a	۳۴/۵۷ ^a	۸۳/۶۱ ^a
۲۰ دقیقه خشک‌شده	۱۷/۴۱ ^{ab}	۷۷/۳۰ ^{ab}	۲۲/۷۰ ^{bc}	۷۷/۵۰ ^b	۷۱/۶۵ ^a	-۱/۲۴ ^a	۳۳/۷۸ ^a	۷۹/۲۶ ^a
۳۰ دقیقه خشک‌شده	۱۶/۰۲ ^b	۷۸/۷۵ ^a	۲۱/۲۵ ^c	۹۲/۵۰ ^a	۶۴/۹۹ ^b	-۱/۲۵ ^a	۳۰/۲۸ ^a	۷۱/۹۳ ^a

اعدادی که دارای حروف یکسان هستند به لحاظ آماری اختلاف معنی‌دار ندارند ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری

نتایج این تحقیق نشان داد که پایین بودن وزن مخصوص رقم آگریا منجر به بالا بودن میزان جذب روغن در مقایسه با دو رقم دیگر شده است همچنین اتلاف بیشتر و سریع‌تر رطوبت در اثر خشک کردن مقدماتی در خلال‌های تولیدی از این رقم نیز یکی از دلایل بالا رفتن میزان روغن جذب شده در خلال‌های خشک شده در مقایسه با خلال‌های شاهد می‌باشد. البته باید در نظر گرفت که افزایش زمان خشک کردن منجر به کاهش جذب روغن شده است اما این زمان‌های خشک کردن به اندازه‌ای نبود که بتواند منجر به انسداد خلل و فرج سطحی شده و

در مقایسه با تیمار شاهد میزان جذب روغن کمتری ایجاد نماید. در رقم آگریا هر چند که خشک کردن مقدماتی منجر به بهبود خواص بافتی و کیفی محصول شده اما با توجه به افزایش میزان جذب روغن در رقم آگریا برای این رقم تیمار خشک کردن مقدماتی جهت کاهش جذب روغن توصیه نمی‌شود.

سیب‌زمینی رقم ساتینا به‌رغم پایین بودن میزان جذب روغن در مقایسه با رقم آگریا به دلیل بالا بودن مقدار قندهای احیاء و نیز میزان ساکارز در مقایسه با دو رقم دیگر رقم مناسبی نیست و توصیه می‌شود این رقم برای تولید فرآورده‌های سرخ‌شده استفاده نشود و در صورت

بودن بیشترین مقدار ماده خشک، نسبت به دو رقم دیگر میزان جذب روغن کمتری دارد همچنین از لحاظ رنگ نیز خلال‌های حاصل از رقم کنبک در مقایسه با رقم ساتینا بهتر بود ولی از لحاظ پذیرش کلی با رقم آگریا اختلافی نداشت. همچنین نتایج خشک‌کردن مقدماتی نشان داد که در رقم کنبک با افزایش زمان خشک‌کردن میزان جذب روغن کاسته شده و شاخص‌های کیفی بافت و رنگ نیز افزایش می‌یابد که در نهایت خشک‌کردن مقدماتی خلال‌ها به‌منظور کاهش جذب روغن در رقم کنبک توصیه می‌شود البته باید در نظر داشت که عمل خشک‌کردن تا جایی انجام شود که منجر به افزایش تخلخل در بافت و در نتیجه افزایش جذب روغن نشود.

سپاسگزاری

از گروه علوم و صنایع غذایی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان به خاطر فراهم آوردن شرایط انجام آزمایش سپاسگزاری می‌نمائیم.

استفاده باید مدت زمان بیشتری در شرایط محیط نگهداری شود تا قندهای احیاء آن کاهش پیدا کرده و بر رنگ محصول اثر منفی نگذارد. همان‌طور که از نتایج خشک‌کردن مشاهده شد در رقم ساتینا خشک‌کردن باعث کاهش جذب روغن در مقایسه با تیمار شاهد شده است و با افزایش زمان خشک‌کردن میزان جذب روغن و نیز میزان رطوبت محصول نهایی کاهش یافته است. خشک‌کردن مقدماتی خلال‌های رقم ساتینا منجر به سفت شدن بافت خلال‌ها و بالا رفتن شاخص‌های رنگی در مقایسه با تیمار شاهد شده است بنابراین در رقم ساتینا خشک‌کردن مقدماتی به‌عنوان یکی از روش‌های کاهش جذب روغن توصیه می‌شود اما رقم ساتینا به‌علت دارا بودن مقادیر بالای قند و مقاومت بالا به شرایط محیطی به‌عنوان یک رقم جهت مصرف تازه‌خوری توصیه می‌شود که در صورت تأخیر در مصرف با توجه به مقاومت بالا و سفتی بافت در برابر عوامل فساد مقاوم بوده و ضایعات کمتری خواهد داشت.

نتایج بررسی تأثیر خشک‌کردن مقدماتی بر خلال‌های به‌دست آمده از رقم کنبک نشان داد که این رقم با دارا

منابع

1. Akdeniz, N. 2004. Effects of different batter formulations on quality of deep-fat fried carrot slices. A Thesis Submitted to the Graduate school of Natural and Applied Sciences of Middle East Technical University. 104p.
2. AOAC. 2005. Official methods of analysis, 18th edition, Washington, DC: Association of Official Analytic Chemists.
3. Debnath, S., Bhat, K.K., and Rastogi, N.K. 2003. Effect of pre-drying on kinetics of moisture loss and oil uptake during deep fat frying of chickpea flour-based snack food. *Lebensmittel-Wissenschaft und Technologies*, 36:91-98. (LWT).
4. Dokhani, Sh. 1984. The Study of Potato Chips Processing and the Shelf Life from Varieties Cultivated in Isfahan Province. Technical Research Report at Isfahan Univ. of Tech. No. 101. English Abstract. (In Persian). 14p.
5. Dokhani, Sh., and Rabiei, L. 2001. HPLC Determination of Sugars and Organic Acids in Potato Cultivars of Isfahan Province (Moran, Marfona and Agria) During Storage. *J. Sci. and Tech. of Agric. and Natural Resources*. Isfahan University of Technology, 5: 1. 161-173. (In Persian).
6. Gamble, M.H., Rice, P., and Selman, J.D. 1987. Relationship between oil uptake and moisture loss during frying of potato slices from CV record UK tubers. *International Journal of Food science and Technology*, 22: 233-241.
7. Garcia, M.A., Ferrero, C., Bertola, N., Martino, M., and Zaritsky, N. 2001. Effectiveness of edible coatings from cellulose derivatives to reduce fat absorption in deep fat frying. *International Journal of Food science and Technology*, 35: 133-142.

8. Jafarian, S. 2000. Effect of pre heating and use of some of hydrocolloids in reduction oil uptake and quality of potato French fries. A thesis Submitted to Msc degree of food science and technology, Isfahan University of technology, 120p. (In Persian).
9. Krokida, M.K., Oreopoulou, V., Maroulis, Z.B., and Marinou-Kouris, D. 2001. Effect of pre-drying on quality of french fries. *Journal of Food Engineering*, 49: 347-354.
10. Lamberg, I., Hallstrom, B., and Olsson, H. 1990. Fat uptake in a potato drying frying process. *Magazine Bullten Journal of Lebensmittel-Wissenschaft and Technologies*, 23: 295-300. (LWT).
11. Lisinska, G., and Leszczynski, W. 1989. *Potato science and technology*, Elsevier science publishers, Pp: 166-227.
12. Low, N., Joang, Z., Ooraikul, B., Dokhani, S., and Palic, M. 1989. Reduction of glucose content in potato with lucose oxidase. *Jornal of Food. Sciences*, 54: 118-121.
13. Mehta, U., and Swinburn, B. 2001. A review of factors affecting fat absorption in hot chips. *Critical Reviews in Food Science and Nutrition*, 41: 133-154.
14. Mellema, M. 2003. Mechanism and reduction of fat uptake in deep-fat fried foods. *Trends in Food Science and Technology*, 14: 364-373.
15. Moreira, R.G., Castell-Perez, M.E., and Barrufet, M.A. 1999. *Deep-Fat Frying fundamentals and applications*, Aspen Publishers, Inc. Gaithersburg, Maryland, Pp: 75-104.
16. Moyano, P.C., Rioseco, V.K., and Gonzalez, P.A. 2002. Kinetics of crust color changes during deep-fat frying of impregnated french fries. *Journal of Food Engineering*, 54: 249-255.
17. Pedreschi, F., and Moyano, P. 2005. Effect of pre-drying on texture and oiluptake of potato chips. *Lebensmittel-Wissenschaft and Technologies*, 38: 599-604. (LWT).
18. Pinthus, E.J., Weinberg, P., and Saguy, I.S. 1993. Criterion for oil uptake during deep-fat frying. *Journal of Food Science*, 58: 204.
19. Pinthus, E.J., Weinberg, P., and Saguy, I.S. 1995. Deep-fat fried potato product oil uptake as affected by crust physical properties. *Journal of Food Science*, 60: 250-262.
20. Plaza, S.G., and Rolando, J. 1985. Change in composition of potatoes solanum tuberosum. *Journal of Food Science*, 50: 1254-1256.
21. Rao, V.N.M., and Graham, L.R. 1982. reoloical, chemical and textural characteristics of sweet potato. *Journal of Fruits Vegetables and Nut.*, 25: 1792-1798.
22. Saguy, I.S., and Pinthus, E.J. 1995. Oil uptake during deep-fat frying –factors and mechanism. *Food Technology*, 49: 142.
23. Sandhu, K.S. 1992. Effect of storage and pretreatment on potato chip color quality. *Journal Food Science and Technology*, 29: 112-114.
24. SAS. 2001. *SAS/STAT User's Guide Version 8th edition*, SAS Institute, Inc., Raleigh, NC.
25. Selman, J.D., and Hopkins, M. 1989. Factors affecting oil uptake during the production of fried potato products. *Tech. Memorandum*, 475p.
26. Southern, C.R., Chen, X.D., Farid, M.M., Howard, B., and Eyres, L. 2000. Determining internal oil uptake and water content of fried thin potato crisps. *Magazine Bullten Journal of Food and Bio products Processing*, 78: 119-125.
27. Stier, R.F., and Blumenthal, M.M. 1990. Heat transfer in frying. *Baking and Snack Systems. Journal of Food Engineering*, 12: 15-19.
28. Talburt, W.F., Weaver, M.L., Reeve, R.M., and Kueneman, R.W. 1987. Frozen french fries and other frozen products. In Talburt, W.F., and Smith, O. (Eds.), *Potato processing*. New York, USA: Van Nostrand Reinhold/AVI.